

Osamělost

Texty na tento týden

Kaz 4,9–12; Fp 4,11–13; 1K 7,25–34; Mt 19,8; Gn 37,34; Iz 54,5

Základní verš

*„I řekl Hospodin Bůh: ‚Není dobré, aby člověk byl sám. Učiním mu pomoc jemu rovnou.‘“
(Gn 2,18)*

Před několika lety se v médiích objevila strhující a zároveň smutná zpráva. Mladou ženu našli mrtvou v jejím bytě. Ačkoli už to samo osobě bylo tragické, na celém příběhu byla nejhorší skutečnost, že trvalo více než deset let, než mrtvou ženu v jejím bytě našli. Deset let! Lidé si oprávněně kladli otázku: Jak je možné, že ve městě plném lidí a při tolika komunikačních prostředcích může být žena, která nežila na ulici, tak dlouho mrtvá, aniž by si toho někdo všiml?

Přestože jde o extrémní situaci, tento příběh ilustruje realitu: mnoho lidí trpí osamělostí. V roce 2016 noviny The New York Times zveřejnily článek s názvem „Studie se snaží vysvětlit epidemii osamělosti“. Jde o skutečný problém.

Už od stvoření nebylo v plánu, abychom žili sami. Boží plán už v rajske zahradě odhalil, že jako lidé máme žít ve společenství s jinými lidskými bytostmi. Naneštěstí do světa vstoupil hřích a od té doby už nic není takové, jaké to mělo být. Tento týden se budeme věnovat tématům, se kterými má pravděpodobně zkušenost většina z nás – společenství a osamělost v různých životních obdobích.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

SPOLEČENSTVÍ

³²Hle, přichází hodina, a již je zde, kdy se rozprchnete každý do svého domova a mne necháte samotného. Ale nejsem sám, neboť Otec je se mnou. ³³To jsem vám pověděl, abyste našli ve mně pokoj. Ve světě máte soužení. Ale vzchopte se, já jsem přemohl svět. (J 16,32.33)

Osobní studium

Uvažuj o textu Kaz 4,9–12. Co je základní myšlenkou těchto veršů? O jakém obecném životním principu se zde hovoří?

Jen málo z nás zvládá život o samotě. I když jsme samotáři a užíváme si chvíle samoty, dříve či později nejen zatoužíme po společenství, ale možná jej dokonce potřebujeme – především v době problémů nebo nouze.

Naneštěstí jsou i v církvi, mezi spolupracovníky nebo v našem sousedství lidé, kteří se nemají na koho obrátit nejen v době nouze, ale nemají si s kým promluvit ani o běžných věcech. Pocit osamělosti se může dostavit kdykoliv. Jeden svobodný muž to vyjádřil následovně: „Nejtěžším dnem je pro mě neděle. Během týdne jsem obklopen kolegy a v sobotu jsem ve sborovém společenství. Ale v neděli jsem úplně sám.“

Uvažuj o následujících verších. Co se z nich můžeš naučit v souvislosti s časem, kdy prožíváš období osamělosti?

J 16,32.33

Ep 4,11–13

Jako křesťané prožíváme nejen svou víru s Bohem, ale i skutečné a osobní společenství s Bohem. Vědomí Boží blízkosti by nám mělo přinášet úlevu a útěchu. Ale ani blízkost, kterou Adam prožíval s Bohem v Edenu, nezabránila Bohu v tom, aby konstatoval: „Není dobré, aby člověk byl sám.“ (Gn 2,18) Bůh tedy věděl, že navzdory společenství s ním v dokonalém světě neporušeném hříchem člověk potřebuje společenství jiných lidí. O to více to platí i pro každého z nás.

Měli bychom být opatrní a nedělat ukvapené závěry. Skutečnost, že žijeme obklopeni množstvím lidí, neznamená, že by se člověk nemohl cítit osamělý. Často ti nejosamělejší žijí ve velkých městech, kde jsou v každodenním kontaktu se stovkami či tisíci jiných lidí. Být mezi lidmi neznamená, že se člověk nemůže cítit sám, osamělý, odcizený a s velkou touhou po společenství.

Aplikace

Ne vždy je snadné rozpoznat, kdo se cítí osamělý, opuštěný, odcizený, odmítnutý nebo prožívá bolest a potřebuje někoho, s kým by si mohl alespoň promluvit. Co můžeš ty sám aktivně udělat, abys byl citlivější k lidem, se kterými přicházíš do kontaktu?

ŽIVOT SVOBODNÉHO ČLOVĚKA

²⁶Domnívám se, že vzhledem k tomu, co má přijít, je pro člověka nejlepší zůstat tak, jak je. ²⁷Máš ženu? Nechtěj se s ní rozejít. Jsi bez ženy? Žádnou nehledej. ²⁸Ale i když se oženíš, nezhřešiš. A vdá-li se dívka, nezhřeší. Dolehne však na ně tíseň tohoto času. Toho vás chci ušetřit. ²⁹Chci říci, bratři, toto: Lhůta je krátká. Proto ti, kdo mají ženy, ať jsou, jako by je neměli. (1K 7,26–29)

Osobní studium

Mladá svobodná žena mluvila o výhodách svého života: „Dvakrát jsem měla možnost jít sloužit do vzdálené misijní oblasti a pokaždé jsem se bez většího váhání rozhodla jít.“ Člověk žijící v manželství, který má odpovědnost za rodinu, by zřejmě takové rozhodnutí dělal mnohem déle a složitěji, protože by se netýkalo jen jeho, ale také partnera a dětí.

Uvažuj o textu 1K 7,25–35. Jaké dobré důvody dává apoštol Pavel pro to, aby člověk nevstupoval do manželství?

Mnozí lidé jsou přesvědčeni, že manželství je pro ně Boží vůlí. Neřekl snad Bůh: „Není dobré, aby člověk byl sám“? Přesto vidíme v Písmu také příklady lidí, kteří do manželství nevstoupili. Největším příkladem je zřejmě Ježíš.

Proroku Jeremjášovi Hospodin řekl, aby zůstal svobodný (Jr 16,1–3). Šlo o příkaz, který souvisel s danou dějinnou situací a Jeremjášovo uposlechnutí tohoto Božího nařízení mělo být jakýmsi poselstvím, které danou situaci ilustrovalo. Nevíme, zda tento příkaz platil až do konce Jeremjášova života. Víme však, že i když byl svobodný (nebo možná právě proto), byl Jeremjáš významným prorokem.

Ani u Ezechiele neměl rodinný stav hrát zásadní roli. Přestože jeho manželka zemřela náhle a nečekaně, Hospodin mu dokonce nedovolil ani truchlit a měl pokračo-

vat ve službě, pro kterou ho Bůh ustanovil (Ez 24,15–18).

Prorok Ozeáš měl zkušenost se svým rozvráceným manželstvím, ale přesto pokračoval ve službě. Celý jeho příběh vyniká velmi zvláště: Bůh prorokovi přikázal vzít si za manželku prostitutku, o níž věděl, že Ozeáše nakonec opustí pro jiného muže (Oz 1–3). Z dnešního úhlu pohledu víme, že Hospodin se na prorokovi snažil poukázat na jednostrannost své lásky, kterou miluje Izrael. Pro samotného Ozeáše však muselo být nesmírně traumatické být součástí takového „podobství“.

Ani v jednom z uvedených příkladů nebylo pro Hospodina problémem selhávající manželství proroků. Boha zajímala bezúhonnost, čestnost, poslušnost a schopnost jeho služebníků zprostředkovat lidem svěřené poselství. I my bychom si měli být jisti, že náš život není s konečnou platností omezen tím, zda jsme vstoupili nebo nevstoupili do manželství, nebo zda se naše manželství náhodou nerozpadlo. Mnozí dnes velmi radikálně tvrdí, že pokud nežijeme v manželství, nejsme úplní či přímo dokonalí. Pavel na podobné myšlenky reaguje: „Vybízím vás, bratři, pro Boží milosrdenství, abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou obětí; to ať je vaše pravá bohoslužba. A nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé.“ (Ř 12,1,2)

Aplikace

Jak prakticky může být vaše sborové společenství nápomocné lidem, kteří z jakéhokoliv důvodu nežijí v manželství – ať už jde o členy církve, či nikoliv?

KDYŽ MANŽELSTVÍ SKONČÍ

Chce-li nevěřící odejít, ať odejde. Věřící nejsou v takových případech vázáni. Bůh nás povolal k pokoji. (1K 7,15)

Osobní studium

Hřích má devastující účinky na celé lidstvo. Kromě tělesného utrpení a smrti má asi nejvíce zničující vliv právě na fungování rodiny. Zdá se, jako by slovní spojení „nefunkční rodina“ bylo téměř nadbytečné. Možná by zcela stačilo říkat pouze „rodina“. Vždyť která rodina není – alespoň v některé oblasti – nefunkční?

Kromě smrti a domácího násilí je rozvod jednou z nejtěžších okolností, ve které se rodina může ocitnout. Lidé, kteří procházejí touto náročnou zkušeností, zažívají celou paletu emocí. První a nejčastější je pravděpodobně zármutek, který může v různé intenzitě trvat od několika měsíců až po několik let. Někdo může prožívat strach – hrůzu z neznámého, finanční tíseň a obavy, zda to zvládne a dokáže se s rozvodem vyrovnat. Další mohou prožívat období hněvu, deprese – a osamělosti.

Uvažuj o následujících verších. Jaké obecné principy související s rozvodem můžeš zformulovat na základě těchto textů?

Mal 2,16

Mt 5,31.32

Mt 19,8

1K 7,11–15

„Církev jako Kristův nástroj spasení má sloužit svým členům ve všech jejich potřebách a sytit každého tak, aby všichni rostli ke zralé křesťanské zkušenosti. Platí to zvláště v situaci, kdy členové stojí před celoživotním rozhodnutím, jakým je vstup do manželství, nebo prožívají tak bolestnou zkušenost, jakou je rozvod. Když se nějaké manželství ocitne v ohrožení, oba partneři, stejně tak jako členové sboru a rodiny, mají vynaložit veškeré úsilí, aby došlo ke smíření podle Božích principů pro nápravu narušených vztahů (Oz 3,1–3; 1K 7,10.11; 13,4–7; Ga 6,1).

Sbor nebo další organizační složky církve mohou pomoci členům budovat pevný křesťanský domov. Mezi pomůcky, které jsou k dispozici, patří zejména: (1) předmanželský seminář pro ty, kdo chtějí uzavřít manželství, (2) programy a semináře pro manželské páry a jejich rodiny a (3) programy pro narušené rodiny nebo rozvedené členy.“ (Církevní řád, část „Sbor a služba rodinám“, str. 146)

Aplikace

Jak prakticky a zároveň bez odsuzování můžeš pomoci někomu, kdo prochází rozvodem?

SMRT A OSAMĚLOST

Živí totiž vědí, že zemřou, mrtví nevědí zhola nic a nečeká je žádná odměna, jejich památka je zapomenuta. Jak jejich láska, tak jejich nenávisť i jejich horlení dávno zanikly a nikdy se již nebudou podílet na ničem, co se pod sluncem děje. (Kaz 9,5.6)

Blaze těm, kdo pláčou, neboť oni budou potěšeni. (Mt 5,4)

Osobní studium

Víme, že všechny naše vztahy, včetně manželství, dříve nebo později skončí – vinou našeho velkého nepřítele, kterým je smrt. Bez ohledu na naši lásku, porozumění a společně strávený čas dobře víme, že dříve či později přijde smrt (pokud do té doby nepřijde Ježíš) a všechny naše vztahy ustanou. To je naším osudem od prvního hříchu člověka v ráji a bude tomu tak až do Ježíšova příchodu.

Bible nám neříká, kdo z dvojice Adam a Eva zemřel dříve. Ale určitě to bylo pro toho druhého nesmírně bolestné, zvláště když si uvědomíme, že se smrt nikdy neměla stát součástí života člověka. Adam a Eva přišli nejprve o svého drahého syna Ábela. Ale stále měli jeden druhého. Jaké to asi bylo pro toho, který přišel jako první o svého milovaného druhu, se kterým toho tolik prožil!

Přes veškerou hrůzu, bolest a neštěstí, které se smrtí přicházejí, jsme se ji naučili přijímat jako nedílnou součást života. Ale smrt neměla nikdy vstoupit do života člověka. A tak se až dodnes pokoušíme objevit ve smrti nějaký smysl, ačkoli je to téměř nemožné.

Uvažuj o následujících verších. Co říkají o smrti a o tom, jakou je pro člověka bolestnou zkušeností?

Iz 57,1

Zj 21,4

1Te 4,16–18

Mt 5,4

2S 19,1

Gn 37,34

Jako lidé se musíme vyrovnávat nejen s realitou vlastní pomíjivosti, ale musíme čelit i realitě smrti druhých lidí – našich milovaných, našeho životního partnera a někdy dokonce i našich dětí. Dříve či později budeme tedy prožívat období trýznivé bolesti a pocitu osamělosti, které do našeho života přinese smrt blízké a milované osoby. Je to těžké a bolí to. V takovém čase se však můžeme – a často i musíme – spoléhat jen a jen na Boží zaslíbení. Vždyť co jiného máme v tomto hříšném světě naplněném utrpením a smrtí?

Aplikace

Jak může vaše sborové společenství pomoci těm, o kterých víte, že trpí osamělostí a bolestí způsobenou smrtí milovaného člověka?

DUCHOVNÍ VDOVSTVÍ

Tvým manželem je přece ten, jenž tě učinil, jeho jméno je Hospodin zástupů, tvým vykupitelem je Svatý Izraele; nazývá se Bohem celé země. (Iz 54,5)

Osobní studium

Mladá žena jménem Natálie byla vdaná již sedm let, když se na pozvání své kamarádky zúčastnila evangelizačních přednášek v místním sboru církve adventistů. Přesvědčena tím, co se tam dozvěděla, rozhodla se odevzdat svůj život Ježíši Kristu, prožila zkušenost znovuzrození a navzdory rázným protestům manžela a jeho rodičů, vlastních rodičů a dokonce i sousedky se Natálie rozhodla nechat se pokřtít a vstoupit do církve adventistů. Svě nově nabyté víře přizpůsobila co nejvíce i svůj životní styl.

Je snadno představitelné, že čelila obrovskému tlaku. Její manžel dokonce argumentoval docela pochopitelně: „Takovou jsem si tě nebral, jsi najednou někdo úplně jiný, já chci zpět tu starou Natálii, které jsem sliboval svou věrnost.“ Od té doby uplynulo již několik let a Natálie se stále snaží žít svůj život víry. Přestože její manželství stále trvá, její stav by se dal označit i slovy „duchovní vdova“. Svůj duchovní život totiž nemá s kým sdílet, ani s tím, kdo je jí jinak nejbližší.

Jaké povzbuzení můžeme najít v následujících verších pro ty, kteří se mohou cítit jako „ovdovělí“ pro svou víru?

Iz 54,5

Oz 2,21.22

Ž 72,12

Po celém světě žijí v našich sborech „Natálie“. Tito lidé, muži nebo ženy, žijí sice v manželství, ale sborové společenství navštěvují sami nebo jen se svými dětmi. Možná si vzali partnera jiného vyznání či zcela nevěřícího. Možná se rozhodli přidat k církvi, ale jejich partner ne. A možná byli při uzavření manželství oba členy církve, ale jejich partner z nějakého důvodu změnil názor, přestal chodit do sboru, nebo se dokonce stal nepřátelským vůči náboženství a duchovním věcem. Tito lidé chodí sami do sboru, sami sedí během polední přestávky, sami navštěvují různé sborové aktivity. Jsou smutní, že nemohou finančně podporovat církev tak, jak by chtěli, protože jejich partner s tím nesouhlasí. A tak přesto, že žijí v manželství, v duchovní oblasti se cítí osamělí, podobně jako vdovci nebo vdovy.

Každý z nás se zřejmě ve sborovém společenství s takovým člověkem setkal. I tito lidé potřebují naši lásku a podporu.

Aplikace

Jaké praktické kroky může podniknout tvé sborové společenství ve snaze pomoci „duchovním vdovám a vdovcům“ ve vašem středu?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Henocho si během svého čínorodého života neochvějně udržoval spojení s Bohem. Čím více ho tísnilo množství naléhavých povinností, tím vytrvaleji a vroucněji se modlil. Stále na jistý čas opouštěl společenský život. Poté, co pracoval mezi lidmi a pomohl jim svým poselstvím a příkladem, uchýlil se do samoty, kde toužil po poznání, které může dát jen Bůh. Po obdobích takového vnitřního společenství Henocho stále víc a více odrážel Boží obraz. Jeho tvář vyzařovala jakýsi posvátný jas, jaký později zářil z obličeje Ježíše Krista. Když se poté, co prožil společenství s Bohem, vracel mezi lidi, s bázní hleděli na nebeský výraz jeho zjevu i nevěřící lidé.“ (GW 52)

Přestože Henochoův příběh vyznívá jako povzbuzení pro ty, kteří vyhledávají samotu, aby byli blíže k Bohu, mnozí čelí samotě, o kterou neusilovali. Nechtějí být sami. Ano, s všudypřítomným Bohem můžeme prožívat radostné společenství, ale někdy celé naše nitro touží po společnosti a přátelství člověka. Je proto důležité, abychom jako církevní společenství byli připraveni otevřít náruč i pro ty, kteří možná sedí každou sobotu vedle nás v lavici, ale přesto procházejí bolestivým obdobím osamocení. Pokud takové období prožíváte právě teď vy, zkuste si najít někoho, komu dokážete důvěřovat (v církvi nebo mimo ni), a řekněte mu o svém trápení. Často se totiž nedá na první pohled rozpoznat, co člověk ve svém nitru prožívá. Pro mnohé je také snazší zůstat ve své ulitě, schovaní za maskou.

Otázky k rozhovoru

1. *Jak se může stát vaše sborové společenství citlivějším k potřebám osamělých lidí ve vašem středu?*
2. *„Ne že bych si nařikal na nedostatek; naučil jsem se být spokojen s tím, co mám.“ (Fp 4,11) Přečtěte si celý kontext Pavlových slov v Listu Filipským. Čím vás tyto verše oslovily? Proč musíme být opatrní při odvolávání se na tyto texty, abychom někomu neublížili?*
3. *Promluvte si ve třídě sobotní školy o čase, kdy jste procházeli vážným obdobím osamělosti. Co vám tehdy pomáhalo? Co vám ubližovalo? Co jste se z této zkušenosti naučili a jak toho můžete využít v pomoci druhým?*

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:
